

Warszawa, 21 listopada 2022 r.

**Protokół z 1. Części XI Posiedzenia Podkomitetu ds. Rozwoju Partnerstwa
Komitetu do spraw Umowy Partnerstwa**

Spotkanie odbyło się w dniu 21 listopada 2022 r. w formule hybrydowej. Poświęcone było dyskusji nt. Wytycznych dotyczących wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2021-2027, Wytycznych dotyczących komitetów monitorujących na lata 2021-2027 oraz projektu Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027 oraz naborowi przedstawiciele organizacji pozarządowych do KM. We wnioskach formalnych zgłaszanych przed i na początku spotkania zwracano się z wnioskiem o wprowadzenie dyskusji o funkcji i zadaniach Podkomitetu, Prezydium, zmian w regulaminie Podkomitetu, wyborze Przewodniczącego oraz przegłosowanie agendy. Decyzją Przewodniczącego wnioski były rozpatrywane w trakcie spotkania, a w pierwszej kolejności został omówiony temat Wytycznych.

Główne kwestie poruszone podczas posiedzenia Podkomitetu:

- **Zmiany Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków EFS+**

Przedstawicielka Fundacji Batorego zgłosiła wniosek o poprowadzenie części spotkania dotyczącej Wytycznych w następujący sposób: prace grupy roboczej ds. wytycznych zreferowane zostaną przez reprezentanta Stowarzyszenia Polska Zielona Sieć, a kwestie dotyczące projektu Wytycznych dotyczących EFS+ przez reprezentanta OPZZ, jako osoby, która zgłosiła ten problem na ostatnim posiedzeniu.

Przedstawiciel OPZZ opisał powody i kontekst zgłaszanych uwag. Wyjaśnił, że partnerzy spoza administracji zgodnie z wytycznymi KE mają mieć zapewnione środki na własny rozwój we wszystkich programach. Następnie odbyła się dyskusja, w której przedstawiono m.in. następujące stanowiska:

1. **Rozdział o wzmocnieniu potencjału ze środków EFS+** - przedstawicielka OFOP zauważyła, że w wytycznych brakuje oddzielnego rozdziału o wzmocnieniu potencjału ze środków EFS+. Należy uzupełnić treść wytycznych o te zagadnienia. Stwierdziła, że Podkomitet mógłby podjąć prace nad stworzeniem tego rozdziału. Reprezentant Stowarzyszenia Ekoskop zaznaczył, że treść powinna być uzgodniona z partnerami społecznymi, partnerami gospodarczymi i społeczeństwem obywatelskim rozumianych zgodnie z rozporządzeniem delegowanym.
2. **Powtarzanie regulacji z dokumentów wyższego rzędu w Wytycznych** - Pani Agnieszka Kapciak, Dyrektor Departamentu Strategii poinformowała, że treść wytycznych jest wtórna wobec zapisów legislacyjnych i zapisów programów. Przedstawiciel OPZZ zgodził się, że tak w rzeczywistości jest, natomiast wyraził obawę, że podejście samorządów odnośnie obowiązku wygospodarowania odpowiednich środków zależne jest od odpowiednich zapisów w wytycznych. Przedstawiciel FZZ zauważył, że doświadczenia z dwóch ostatnich perspektyw pokazują, że wnioski o uwzględnienie zapisów aktów wyższego rzędu, spotykają się z oporem. Przypomniał, że Urzędy Marszałkowskie argumentowały swoje podejście tym, że w razie audytu

zostanie zakwestionowana zasadność wydatków. Przedstawiciel Stowarzyszenia Ekoskop zaproponował, aby Podkomitet domagał się odpowiednich zapisów w wytycznych na obecną perspektywę. Dzięki temu proces ten będzie mógł być łatwiejszy i jednoznaczny dla wszystkich partnerów.

3. **Optymalne wykorzystanie środków**, jak zauważyła reprezentantka Wielkopolskiej Rady Koordynacyjnej Związek Organizacji Pozarządowych jest to ważna kwestia, ponieważ, jeśli środki nie zostaną optymalnie wykorzystane, w przyszłości w kolejnych okresach programowania środki takie mogą nie zostać przydzielone.
4. **Konsultowanie z odpowiednimi partnerami zapisów w programach regionalnych odnoszących się do zwiększania potencjału partnerów społecznych i zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego** - Przedstawicielka Wielkopolskiej Rady Koordynacyjnej Związku Organizacji Pozarządowych podkreślała, że takiego mechanizmu nie było dotychczas w ramach środków unijnych. Z tego względu tak ważne jest, aby decyzje były skonsultowane z odpowiednimi partnerami, dzięki czemu środki te zostaną odpowiednio zagospodarowane, a efekty podejmowanych dzięki nim działań, będą trwałe. Przedstawiciel UM województwa łódzkiego przypomniał, że fakt, że w programach niektórych regionów nie ma zapisów, o których mowa, wynika z tego, że środki z EFS+ na rzecz wspierania potencjału partnerów społecznych, były w poprzedniej perspektywie zapewnione w POWER potem w FERS. Część regionów uznaje, że te środki będą przekazywane w ramach innych projektów. Przedstawiciel Stowarzyszenia Ekoskop odpowiedział, że w rozporządzeniu EFS+ w art. 9 zawarto zapis, że każdy program musi zawierać środki dla partnerów, również programy regionalne.
5. **Wsparcie potencjału partnerów gospodarczych** - Przedstawiciel Związku Banków Polskich zgłosił poprawkę do uchwały w postaci włączenia partnerów gospodarczych. W odpowiedzi przedstawiciel Stowarzyszenia Ekoskop poinformował, że jest to niemożliwe. Wynika to ze świadomego zabiegu Parlamentu Europejskiego, KE i Rady UE. Przedstawiciel FZZ zaapelował, aby Podkomitet nie wprowadzał uwag stojących w sprzeczności do dokumentów, na które się powołuje. Przedstawicielka KK NSZZ Solidarność zauważyła, że wprowadzenie zapisu o dodaniu partnerów gospodarczych stwarza prosty sposób na odrzucenie uchwały Podkomitetu.
6. **Środowisko partnerów gospodarczych i partnerów społecznych w Polsce** - przedstawiciel Związku Banków Polskich przedstawił stanowisko, że w Polsce organizacje pracodawców i izby gospodarcze w praktyce są organizacjami reprezentującymi środowisko gospodarcze. Omawiane propozycje zapisów sprawiają jednak, że część z nich dostanie wsparcie, a część nie. Zazaczył, że są izby gospodarcze, dla których tego typu wsparcie byłoby cenne. W odpowiedzi przedstawiciel ZITT zreferował w jaki sposób podmioty zostają partnerami społecznymi. Informował, że z tej przynależności wynikają zarówno przywileje, jak i obowiązki.

Po dyskusji przedstawicielka Fundacji Batorego zaproponowała treść Uchwały Podkomitetu oraz załącznika odnoszącego się do Wytycznych dot. realizacji projektów z udziałem środków EFS+. Następnie przeprowadzono głosowanie nad odczytaną uchwałą przy udziale 26 osób uprawnionych do głosowania. Głosowanie zakończyło się wynikiem: za - 16, wstrzymało się - 9, przeciw - 1.

- **Zmiany Wytycznych dotyczących wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2021-2027**

Przedstawiciel Stowarzyszenia Polska Zielona Sieć zaprezentował uwagi wypracowane w ramach grupy roboczej. Następnie w dyskusji poruszono tematy:

1. **Kwot ryczałtowych** – ustalono, że istnieje techniczna możliwość zebrania informacji od wspieranych instytucji o tym, jakie środki potrzebne są na budowanie potencjału partnerów spoza administracji. Poziom szczegółowości takich informacji powinien być dostosowany do horyzontu czasowego. Dałoby to szanse partnerom na uruchamianie środków na to, na co faktycznie są potrzebne. Uzgodniono, że Podkomitet zgłosi postulat, aby treść dotycząca kwot określonych ryczałtowo zostanie zapisana w uzgodnieniu z trzema kategoriami podmiotów.
2. **SZOOP** – przedstawicielka OFOP przedstawiła opinię, że projekty SZOOP powinny być przedstawiane do omówienia z Podkomitetem.

Po dyskusji przeprowadzono głosowanie nad treścią załącznika do Uchwały dot. zmian Wytycznych dotyczących wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2021-2027. Głosowanie zakończyło się wynikiem: za - 14, wstrzymało się – 10, przeciw - 0.

- **Zmiany Wytycznych dotyczących Komitetów Monitorujących na lata 2021-2027**

W ramach omawiania zmian w Wytycznych dotyczących Komitetów Monitorujących poszczególne punkty prezentowane były przez przedstawiciela Stowarzyszenia Polskiej Zielonej Sieci, a następnie pozostali uczestnicy posiedzenia odnosili się do punktów wymagających przedyskutowania. Wśród nich były:

1. **Termin przekazywania dokumentów przed posiedzeniem** – postulowano jego wydłużenie, gdyż zwiększa to szanse na spotkania i konsultacje wewnątrz środowisk, które poszczególni członkowie Komitetu reprezentują.
2. **Posiedzenia obiegowe** – zauważono, że ta forma posiedzeń pozostaje sprzeczna z rozporządzeniem ramowym. Nawet w przypadku pandemii istnieją inne rozwiązania do zastosowania – tj. spotkania zdalne lub hybrydowe. Termin „obiegowy” powinien odnosić się jedynie do sposobu głosowania dokumentów. Posiedzenie obiegowe uniemożliwia przeprowadzenie dyskusji, a członkom Komitetu spoza administracji realizację ich działań.
3. **Podnoszeni kompetencji członków KM** – przedstawiciel Stowarzyszenia Polska Zielona Sieć w uzasadnieniu informował, że to nie przewodniczący, a instytucja delegująca powinna uznawać udział w szkoleniu/studiach itp. za niezbędny. Pani Agnieszka Kapciak, Dyrektor Departamentu Strategii zgłosiła wątpliwości czy studia podyplomowe są właściwym sposobem podnoszenia kwalifikacji. Przewodniczący Podkomitetu proponował, by szkolenia zamienić na usługi rozwojowe. W odpowiedzi Reprezentantka Wielkopolskiej Rady Koordynacyjnej Związek Organizacji Pozarządowych zwróciła uwagę na to, że studia podyplomowe trwają 2 lata, a perspektywa 7. Przedstawiciel Fundacji Stocznia zaznaczył, że w interesie nas wszystkich leży, żeby członkowie KM mieli jak najwyższe kompetencje.

4. **Sposób odwoływania przedstawicieli instytucji w KM** - zasady procesu zmiany swojego przedstawiciela przez instytucję muszą być uszczegółowione, ponieważ obecnie obowiązująca procedura może stwarzać konfliktowe sytuacje w Komitetach.
5. **Nieposzlakowana opinia** - obecnie obowiązuje zbyt szeroki zapis w tej kwestii. Nieposzlakowana opinia jest terminem niezdefiniowanym w systemie prawnym. Powinien natomiast zostać wprowadzony zapis umożliwiający wykluczenie lub zawieszenie w prawach członka Komitetu Monitorującego. Rozwiązanie zaproponowane przez przedstawiciela Stowarzyszenia Ekoskop zakłada stworzenie karty etycznej i wprowadzenie możliwości odwołania w głosowaniu członka, który nie przestrzega jej zapisów.

Po odczytaniu każdego z punktów Wytycznych, do których Grupa Robocza zaproponowała zmiany oraz przeprowadzeniu dyskusji odbywało się głosowanie nad uwzględnieniem danego punktu w załączniku do Uchwały. Głosowania zakończyły się następującymi wynikami:

- pkt 1: za – 16, wstrzymało się – 9, przeciw – 1
- pkt 2: za – 16, wstrzymało się – 9, przeciw – 5
- pkt 3: za - 17, wstrzymało się - 8, przeciw – 1
- pkt 4: za - 15, wstrzymało się - 8, przeciw – 0
- pkt 5: za - 15, wstrzymało się - 8, przeciw - 0
- pkt 6: za - 15, wstrzymało się - 9, przeciw – 0
- pkt 7: za - 15, wstrzymało się - 9, przeciw – 0
- pkt 8: za – 15, wstrzymało się – 9, przeciw – 0
- pkt 9: za - 18, wstrzymało się - 4, przeciw – 0
- pkt 10: za - 14, wstrzymało się - 7, przeciw – 3
- uchwała w sprawie wytycznych na lata 2021-2027: za - 13, wstrzymało się - 10, przeciw – 0

W efekcie Podkomitet przyjął Uchwałę nr 5 będącą wraz z trzema załącznikami:

Załącznik Nr 1: Zmiany Wytycznych dotyczących wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2021-2027

Załącznik nr 2: Zmiany Wytycznych dotyczących komitetów monitorujących na lata 2021-2027

Załącznik nr 3: Zmiany Projektu Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków EFS+ w programach regionalnych.

Przewodniczący zwrócił się do uczestników o wskazanie tematów do omówienia w pozostałej części spotkania.

1. Przedstawiciel Stowarzyszenia Ekoskop zwrócił się do przewodniczącego z prośbą o stworzenie **harmonogramu rozmów nad kolejnymi Wytycznymi** i powołanie dedykowanych im grup roboczych. Zauważył, że podczas posiedzenia omówione zostały uwagi do trzech Wytycznych, natomiast tych dokumentów jest znacznie więcej.
2. Przedstawicielka Fundacji Batorego podsumowała przebieg wydarzeń odnośnie sprawy **naboru do komitetu monitorującego KPO oraz naboru komitetu monitorującego Pomocy Technicznej**. Zwróciła uwagę na trudności w komunikacji między MRiFR i Kancelarią Prezesa Rady Ministrów. Apelowała o przeprowadzanie procesu wyboru przedstawicieli do komitetów monitorujących w sposób otwarty i spokojny. Reprezentantka Wielkopolskiej Rady

Koordynacyjnej Związek Organizacji Pozarządowych opisała wewnętrzny tryb, jaki obowiązuje przy naborze do Komitetów Monitorujących i wyraziła oczekiwanie współpracy z IZ i egzekwowanie prawa środowiska społeczeństwa obywatelskiego do autonomii.

3. **Częstotliwość spotkań Podkomitetu**, jak zauważyła przedstawicielka OFOP, jest to zależne od potrzeb związanych ze stosowaniem zasady partnerstwa. Gdy naruszana jest zasada partnerstwa, Podkomitet musi interweniować. Jeśli nie będzie to robił Podkomitet, to pozostaje interwencja Komisji Europejskiej.
4. **Przerwanie posiedzenia Podkomitetu** przedstawicielka OFOP podkreśliła, że posiedzenie nie może zostać zamknięte, jedynie przerwane, gdyż ustalono, że na posiedzeniu ukonstytuowane zostanie Prezydium, zgodnie z regulaminem.
5. Przedstawicielka NSZZ Solidarność zwróciła uwagę że sprawą pilną jest nadzorowanie tego w jaki sposób jest **monitorowana zasada partnerstwa przy powoływaniu regionalnych komitetów monitorujących**. Ustalenie jak Podkomitet będzie prowadził prace w tej kwestii i zwrócenie się o informacje powinno się wydarzyć przed następnym spotkaniem.

Podsumowanie ustaleń z posiedzenia Podkomitetu:

1. Podkomitet zgłosi uwagi w formie tabeli, jak i wystosuje pismo do autorów Wytocznych w celu przekazania uchwały nr 5.
2. Sekretariat Podkomitetu prześle członkom zestawienie informacji od IZ w kwestii zapisów związanych ze środkami na wsparcie partnerów.
3. W związku z brakiem czasu na realizację punktów agendy kluczowych dla organizacji prac Podkomitetu, posiedzenie zostało przerwane, a jego kontynuacja została wyznaczona na 05.12.22.